

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 31 mars 1943 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt f. d. vicekonsuln i disponibilitet Charles Gustaf Fredholm.

I en den 12 mars 1943 dagtecknad proposition nr 137, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. vicekonsuln i disponibilitet Charles Gustaf Fredholm må, räknat från och med den 1 januari 1943, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära ett årligt understöd av 1,200 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Fredholm är född den 25 juni 1865 och således 77 år gammal;

att han den 10 december 1892 förordnades till vicekonsul i Konstantinopel;

att han den 30 december 1893 förordnades att tillsvidare biträda med utförandet av de med drogmanbefattningen vid beskickningen i Konstantinopel förenade göromålen;

att han den 13 november 1896 utnämndes till drogman vid nämnda beskickning;

att han delvis i egenskap av tillförordnad chargé d'affaires förestod samma beskickning under tiderna 12 juli—10 september 1894, 26 juni—10 september 1896, 12 januari—30 mars samt 2 juli—28 september 1898, 12 juli—15 oktober 1899, 19 juli—7 oktober 1900, 27 november—12 december 1901 samt 2 juni—21 augusti 1902;

att han den 10 juni 1903 erhöll begärt avsked från befattningarna såsom drogman vid beskickningen i Konstantinopel och vicekonsul därstädes;

att han den 11 oktober 1907 utnämndes till vicekonsul i Riga med konsuls namn, heder och värdighet;

att han den 9 oktober 1914 på egen begäran försattes i disponibilitet utan rätt till exspektansarvode;

samt att han den 30 juli 1930 erhöll begärt avsked från befattningen såsom vicekonsul i disponibilitet.

Med anledning av framställningar från Fredholm om understöd beslöt Kungl. Maj:t den 24 januari 1941, att till honom finge utbetalas ett understöd av 90 kronor för månad att utgå under tiden 1 januari—30 juni 1941. I anledning av ytterligare framställningar från Fredholm om understöd medgav Kungl. Maj:t vidare den 26 september 1941, att till honom finge utgå ytterligare ett belopp av 540 kronor, att utbetalas med 90 kronor för månad under tiden 1 juli—31 december 1941.

I en vid 1942 års riksdag inom första kammaren väckt *motion* (nr 43) hemställdes, att riksdagen måtte besluta bevilja Fredholm en årlig pension till det belopp, som kunde anses skäligt. *Riksdagen* (skr. nr 88) beslöt, att motionen ej skulle föranleda till någon riksdagens åtgärd. Den återopade därvid innehållet i *bankoutskottets* utlåtande (nr 13) i anledning av motionen. Däri uttalades, att det med hänsyn till de i ärendet föreliggande omständigheterna syntes utskottet, att skäl talade för en välvillig behandling av det i motionen väckta yrkandet om en pension av statsmedel åt Fredholm. Vid bedömandet av denna fråga borde enligt utskottets mening ett visst avseende fästas vid det förhållandet, att enligt vad som framginge av ett utav utländsk läkare utfärdat intyg Fredholm vid tiden för sitt avskedstagande ur statstjänst lidit av höggradig neurasteni i förening med själslig depression. Huruvida detta sjukdomstillstånd varit av så allvarlig beskaffenhet, att Fredholm på grund av detsamma varit ur stånd att överblicka konsekvenserna av sitt avskedstagande, undandroge sig utskottets bedömande. Såsom statskontoret framhållit, hade det emellertid tidigare förekommit, att pension utverkats åt befattningshavare i sådana fall, då vederbörande till följd av sinnessjukdom eller höggradig neurasteni icke kunnat bedöma följderna av ett avskedstagande. Enligt utskottets mening syntes med hänsyn bland annat till berörda läkaruttalande frågan om beredande av pension åt Fredholm böra upptagas till förnyat övervägande. Utskottet vore likväl icke berett att i dåvarande läge taga initiativ till en framställning till riksdagen i motionens syfte. Utskottet vore nämligen av den uppfattningen, att pensionsfrågan borde föreläggas riksdagen först efter en förnyad prövning av Kungl. Maj:t. Därest härvid förutsättningar skulle befinnas vara för handen för beviljande av ett årligt understöd åt Fredholm, syntes det kunna ifrågasättas att, intill dess beslut därom förelåge, Fredholm erhöle tillfälligt understöd enligt samma grunder som under år 1941.

Genom beslut den 27 mars 1942 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till Fredholm må tills vidare från och med den 1 januari 1942 utbetalas fortsatt understöd av 90 kronor för månad.

Utskottet.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 30 mars 1943.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar *Åkerberg, Sandén, Sylwan, Ohlin, Leander, Lindbärg,*
Bodin och *Johansson* i Fårekulla*;

från andra kammaren: herrar *Svedman**, *Andersson* i Falkenberg, *Hall, Andersson* i
Munkaljungby, Mattsson i Eneryda, *Söderdahl* och fru *Humla**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.